

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hétre . . . 1 kor. Egy hétre . . . 1 kor. 50 Hfl.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felkeltő szerkesztő:
Dr. NEGEDŐS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 49. szám.

A kolera árnyékában.

Debrecen, augusztus 29.

A fővárosból napok óta érkeznek a rémhírek, hogy az újpesti járványfészkekben kolera-gyanús körülmények közt halnak meg az emberek, ma pedig megérkezik a megdöbbentő hír, hogy a betegek közül kettő ázsiai kolera-ban halt meg, az egyik beteg éppen a fővárosban, ahova sikerült Ujpestről beszöknie.

E rémhírek ijesztő hatása alatt tekintünk szét Debrecenben s ijedt gyorsasággal keressük azokat az óvintézkedéseket, vagy ezeknek megnyilatkozó hatásait, amelyek védelmet nyújtanak a borzalmas betegség támadása ellen. Tudjuk, láttuk, hogy nincs orvososága ennek a csunya rémnak, nincs orvososága, csak ellensége. Melegágya a piszok, ellensége a tisztaság. És ha ez így van, pedig így van, kétségbeesetten kell látnunk, hogy Debrecenben kész talaja van a legborzasztóbb betegségeknek arra, hogy rettenetes járvány alakjában dühöngessen ebben a szerencsétlen városban.

E pillanatban, amikor a veszedelem a város előtt ólálkodik, nem kell sem egyetem, sem kulturpalota, sem bérház, sem Hortobágy hasznosítás, semmi, csak tisztaság. — Hallani, látni szeretnők azokat a jámbor intézkedések híreit is, „óvintézkedések a kolera ellen” címmel szokott megemlékezni az újság. Szeretnők látni ezeket az intézkedéseket,

mert azokat a senki által sem olvasott s a cipőkrémek plakátjai alá szorult apróbetűs tényérnyi nagyságu jóakaratu figyelemztetéseket, amelyeket még tavasszal ragasztottak ki a hirdető oszlopokra, már rég levakarta a plakátragasztó.

Ellenben látjuk, hogy Debrecen főutcája tele van piszokkal, szeméttel. Azért említjük meg éppen a Piac-utcát, mert ezt mindennap végig kell rónunk, és azért, mert fölöslegesnek tartjuk felsorolni a többi utcát, és elégnék tartjuk, ha rámutatunk a Piac-utcai állapotokra. Mert hiszen milyenek lehetnek a város külső, elhagyatottabb utcái, ha az egyetlen városi külsejű utca, a Piac-utcán ilyen állapotok uralkodnak.

Mig az ember egyik utcasaroktól a másikig ér, ugyancsak szerencsésnek mondhatja magát, ha az eldobott s a forró napon már rothadásnak indult büzös dinnyehéjakon ki nem törte a lábát. A forró, tikkadt levegőben, ha felkavarja egy robogó kocsit, vagy a modern automobil kereke a forró port, az ember megvakulva szivja be a gyümölcs-piszkok szemétdombjainak borzalmas, émelyítő illatát s e szemétdombon tenyésztett betegségek csiráit.

A Piac-utcán végig állanak a bérkocsik, amelyeknek állóhelyeit megközelíteni nem lehet a förtelmes büz miatt. E helyeket, amelyeken a kikoptatott aszfalt mély üregeiben tócsában áll a piszok s fertőzi meg a levegőt, sohasem tisztítják, sohasem fertőtlenítik. A Dégenfeld-tér étköző sátrai körül, amelyek-

nek ételeit ott forralja a nap s amelyeknél a szabadba kitett kovászos uborka ott uszkál a nyitott tálakban, szépen belepve porral s együtt a szélhajtotta rongy és piszokdara-bokkal.

A magánházak állapotairól szinte félelem beszélni. Nem is a külsőségeken, hanem benn, közvetlenül a Piac-utca mellett vannak házak, amelyekben hétszámra ott rothad a szemét, a félreeső helyek büze pedig a fél utca levegőjét fertőzi meg. Emlékeziünk arra, hogy a főorvos javaslatokat tett a tisztaság ellenőrzése érdekében, a szeméttel ki kell hordani a házakból, a félreeső helyekre meszet kell önteni. Vajjon van-e egyetlen ház, ahol ezt megteszik. Nincsen. Pedig egy-egy ilyen kisebb házban harminc-negyven ember él s ha egyetlen ilyen fészkekben el tud helyezkedni a rettenetes rém, onnan borzalmas módon támadhatja meg ezt a porban élő, piszokkal, szeméttel fertőzött nagy várost.

A mi életünk olyan konzervatív levegőben folyik le ebben a városban. Nehéz benne a mozdulás, pedig tanulmányuton voltunk Drezdában az egészségügyi kiállításon, a német városokban, ahol ha semmi egyebet sem, de azt meg lehetett tanulni, hogy a németeknek higiénikus intelligenciájuk elsősorban abban a tisztaságban s a hatóság erős és gyorskezüségében nyilvánkozik meg, amely a német nagy világforgalom mellett is távol tudta tartani azokat a betegségeket.

Nem célunk az ijesztgetés, de a nyu-

Barátság.

Irta: HADRIK ÉLKA.

A szezon legsikerültebb eljegyzése Balázsfalvi volt.

— Az erkölcsi szempont fényes elégtételt nyert — mondták a fürdőhely vendégei.

Balázsfalvi mint negyven éves férfi feleségül vesz egy fiatal leányt. Az ő muló ifjuságát pótolja nagyszabású évi jövedelme. A leány hozományát pótolja az ifjusága. — Ezek boldogok lesznek. Bizonyosan boldogok. — Egy néhány száz ember így nyomta a megelégedés és boldogság bélyegét Balázsfalvi házasságára. Ő maga nem így gondolkozott fölöle. Maga se tudta, hogyan csöppent bele hymen láncába.

Valahogy úgy esett, hogy eleinte együtt vacsorázott, ebédelt, később már a reggelinél is együtt volt a leánnyal s annak a hozzátartozóival.

A rokonok mintha gyűrűt fontak volna körük az akaratukkal. A gyűrű mindig szűkebb és szűkebb lett, a dolog vége eljegyzés lett.

Más egyébre gondolni azután nem igen lehetett a napi program miatt. Reggeltől éjfélig együtt volt a társaság különböző ürtügyek alatt.

Az ügyes emberek, akik akaratukat, érvényesíteni akarják, valahogy úgy intézik, hogy a kiszemelt áldozat levegőt is csak akkor s ott szívhát, ahol ők akariák!

— Mindez egész korrekt és normális for-

mában történt, — gondolta Balázsfalvi, mikor az eljegyzés után a szállodai szobájának ablakából az utolsó üdvözlését fogadta az alant lelkesülő társaságnak.

A sok tószttól s még inkább a pezsgőtől felhevült fejét az ablakpárkányra hajtotta, mert ott üdítő hűvösséget érzett. Most, hogy fölvetette a fejét, szembe találkozott a fényes csillagos éggel s a messzeséggel és eszébe jutott Rózsa.

Lent még lobogtatták a fehér kendőket feléje.

Nem törődött velük, Rózsára gondolt, az ő édes barátnőjére. Az egyetlen asszonyra, aki az ő lelkét megérti. Akinek ő örömet, buját-baját egyformán el szokta mondani. — Mindég megértésre, szeretetre talált nála.

Voltak esték, mikor csak ketten ültek a zöldrácson kandalló mellett. Egy kis kínai asztalka állott előttük, teás kannával, csészékkel, rummal, likőrrel megrakva. Rózsa valami különös redőjű görögös pongyolában ült az alacsony, szürke bőrszéken.

A villanylámpának ernyője zöldes fényt vetett rájuk, a kandalló parazsa izzó vöröset.

Kimondhatatlanul kellemes pillanatokat éltek át a legtisztább barátság keretében. Voltak ezeken az estéken olyan pillanatok, mikor érezhető volt a levegőben az az izgató melegség, mely a szerelem közelségét jelenti. Ilyenkor mind a ketten elmosolyodtak. Öntudatos, erős lényük nem akarta feláldozni a barátságot, mit egymás iránt éreztek.

Igy töltötték el az estét, amíg álmosak nem lettek.

Rendesen éjjel volt már, mikor elváltak. Ilyenkor még mindig sok mondanivalójuk lett volna.

Rózsa az ő művészetére vonatkozólag akart még tanácsot kérni, Balázsfalvi is elfelejtett még egy-két témát.

— Majd legközelebb! — mondták egymásnak bucsuzáskor.

Balázsfalvi míg lázas fejét a hűvös ablaküvegen nyugtatta, átgondolta Rózsa asszonyhoz való barátságát és kárhóztatta azt az álnok hűtlenségét, mellyel megsértette a barátságukat.

Rózsa még csak nem is seiti, hogy ő házasságra készül.

— Így nem viselkedik tisztességes jó barát, — gondolta s sietve leült, hogy egy pár szóban kimagyarázza a helyzetet barátnője előtt.

— Képzeld, váratlan esemény — megházasodom. Alig várom, hogy találkozzunk. — Mindent el fogok mondani. — Holnapután otthon leszek s felkeresem mé gazon az estén!

Csak ennyit irt s megcimezte és a szolgának azzal az utasítással adta át, hogy igen korán reggel tegye postára.

Rózsa mikor a kis levélkét kézhez kapta s elolvasta, elcsodálkozott:

— No ilyet! — mondta magában. — Ezt nem vártam! No de mindegy, úgy sem akartam a felesége lenni. Legalább lesz egy új barátnőm. Bizonyosan értékes, okos nő

godt kényelemért hallgatnunk sem szabad. Ujpesten s most már a fővárosban is kolerás haláleset fordult elő. Budapest nincsen olyan messze, hogy ne kelljen félnünk. A vasuti és minden más tekintetben Budapest olyan központ, hogy azzal mindig sűrűn van összeköttetésünk, tehát van okunk félni. Annál inkább, mert az itt uralkodó állapotok, a köztisztaság hiánya egyenesen hívják ide a betegséget.

Ilyen körülmények között nem szabad egy pillanatig sem késlekedni. Itt most nem lehet gondolkodni, mi mennyibe kerül. Meg kell teremteni az általános, lehető legnagyobb tisztaságot. Legyen vége a dinnye-szüretnek, a szemétnak, a büznek. A hatóság járjon elől jó példával és e példával, de minden eszközzel is hasson oda, hogy a lakosságba vigye bele az itnellencia ama követelését, hogy legyen tisztaság. Meg kell és meg lehet értetni a veszedelem hírére, hogy a rém ellen két védekezés van, vigyázni arra, ami a szájon bemegy, mert csak így fertőz a betegség, másik a tisztaság.

A református egyház ügyei.

Ülés a presbitériumban.

Az elmúlt hétről elmaradt presbitériumi ülést ma tartotta meg a református egyház. Az ülésen Kovács József főgondnok és Dicsőfi József lelkészelnök elnököltek, míg az ügyeket Somogyi Pál főjegyző ismertette. Az egyes ügyekhez csak igen kevés felszólalás hangzott el s a javaslatokat a presbitérium egyhangulag, vita nélkül fogadta el.

(Baltazár Dezső dr. meghívása.)

A jegyzőkönyv hitelesítésének bejelentése után a presbitérium gyűlése örömmel vette tudomásul ama küldöttségnek jelentését, amelyet a presbitérium Baltazár Dezső dr. püspökhöz küldött ki, hogy közölje vele debreceni lelkésznek történt egyhangu meghívását. Kovács József és K. Tóth Kálmán tették meg erre vonatkozó írásbeli jelentésüket, amelynek nyomán még kimondta a presbitérium, hogy a meghívást írásban is közli Baltazár Dezső dral és megkéri, hogy

lesz. Mert Balázsfalvi nem venné feleségül másképp! No bizony az okos, intelligens Balázsfalvi!

De azért mégis furcsa, hogy házasodik! De mindegy, a mi barátságunkat az sem zavarja meg. Mutatja a levele is. Eljön mindjárt az eljegyzése után.

Jó barátom! Igazán szinte meg vagyok hatva, ahogy átérzem a mi tiszta, nemes barátságunkat!

Igy gondolkozott Rózsa a levél elolvasása után s egyben pedig intézkedett, hogy minden úgy legyen estére, hogy Balázsfalvi kellemesen s jól érezze magát.

A műtermében, mely egyuttal lakószobája is volt, leleplezte az értékesebb képeket, műtárgyakat, melyeket rendszerint fődve tartott. Rendezgetett, tisztogatott. Nagyon diszsen akarta fogadni a barátiát.

Volt egy hófehér csipkepongyolája, valami kínai vállal. Ezt vette magára, ebben volt legszebb. Pont kilenckor rendben volt minden. Rendszerint ilyenkor szokott jönni Balázsfalvi.

Pontos volt ma is. Pont kilenckor nyitotta be az ajtót, elegánsan, komolyan, frissen borotválkozva, mint rendszeren mindig, a mikor Rózsa asszonyhoz jött. Rózsa eléje ment. Melegen, áradozva üdvözölte. Mégis az első pillanatban már úgy találta, hogy Balázsfalvi merev kissé.

Leültek a szokott helyre, a pamlagra egymás mellé. Balázsfalvi mindjárt azt kérdezte — mit szól hozzá?

— Nagyszerű, örvendetes, jó barátnők leszünk! — mondta Rózsa.

a lelkészi állásnak október elseje után leendő elfoglalása iránt intézkedjék.

(Világító óra a nagytemplom.)

A főjegyző előadó ismertette a nagytemplom létesítendő világító óra ügyét. Steinfeld Antal birtokos alapítványt tett oly célból, hogy annak összegéből az egyház a nagytemplomra villamos órát alkalmazzon. A presbitérium ez alapítványt rendelkezés végrehajtására bizottságot küldött ki, amely hosszas tanácskozás után megegyezett Rozgonyi és Lendvai budapesti céggel ezer koronában. A cég az óra elkészítéséhez hozzá is fogott s az már a legközelebb készen is lesz, úgy, hogy most már annak elhelyezéséről kell gondoskodni. Az óra két méter átmérőjű, belülről hat lámpával és a megfelelő világító testekkel világított óra Iesz. — Szerkezete olyan, hogy minden nyolc napban kell csak felhuzni s a lámpákat önmaga gyújtja fel és oltja el. Az elhelyezést Tóth István építész végzi s ennek költségei 430 koronára rugnak. Az órát a nagytemplom homlokzatán a két torony között levő háromszög közepébe helyezik, ahol most egy kerek szelelő ablak van. Az alapítvány összege ma 3600 korona, amelyből az óra felállításához szükséges 1600 korona levonása után is elég összeg marad, amiből a fentartás és az óras tiszteletdíját fedezni lehet.

A presbitérium mindenben hozzájárult az előterjesztésekhez, elfogadta a javaslatokat és Márton Imre és Péntes Sándor felszólalása után kimondta, hogy a világításhoz szükséges villamos áram ingyen szolgáltatása iránt megkeresi a városi tanácsot, miután csak kevés értékű villamos áram kell és mert a világító óra közérdekű dolog.

(A tandijkárpótlások.)

Az új népkolai törvény értelmében az iskolafentartó felekezetek az iskoláikban az 50 illéres könyvtár díjon kívül semmiféle más díjat nem szedhetnek. Ez a rendelkezés azonban erősen érintette a debreceni református egyház pénztárát, mert itt az iskolák takarítása és tisztántartása költségeire is szedett két koronát, amelyek megszüntetéséért azonban a miniszter nem állapított meg kárpótlást. Ez a rendelkezés évi ötezer korona terhet jelent az egyháznak. Az iskolaszék elnöke fel is irt a miniszterhez és fölvilágosító jelentés mellett kérte, hogy ez 5000 koronáért is állapítson meg kárpótlást. De a miniszter még nem döntött, az új is-

Balázsfalvi megfogta az asszony kezét mint ahogy szokta, simogatta a keze fejét szeretettel s megcsókolta.

Rózsa engedte, de az az érzése volt, hogy ez kellemetlen neki.

— Erről le fogunk szokni! — gondolta s elvonta a kezét. Igen kedvesen, kecsesen tette, de mégis elvette a kezét. Balázsfalvi megérezte, valami keresztül nyilallott a szívében. Egy hajszálnyi keserű, kellemetlen érzés.

Rózsa a menyasszonya felől kérdezősködött.

Balázsfalvi láthatólag megörült s elkezdett beszélni róla.

Majdnem egy félóráig mindig beszélt.

Gondolatban még sohase foglalkozott annyit vele, mint most. Azzal a különös kérdéssel beszélt, ahogy az ember a saját tulajdonáról beszélni szokott.

Ugyanazt a keserű kellemetlen érzést, mi előbb Balázsfalvi érzett a szívében keresztül nyilalni, most Rózsa asszony érezte egynéhányszor is.

Azután, hogy véget vessen a beszédnek, lagylalttal, gyümölcselel kínálta a vendéget. Maga is evett. S mikor már nem volt mit ennie, azzal foglalkozott, hogy Balázsfalvit figyelte. Arra a meggyőződésre jutott, hogy Balázsfalvi rut, csunya ember.

— Hogy eddig észre sem vettem — gondolta. Ez az ember határozottan csunya. A szeméi véresek, az arca, dacára hogy borotvált, fekete, tüskés. A szája még férfinak is túlmagy és érzik rajta, hogy tulságosan élvezi a nikotint.

kolai év itt van s az iskolaszék most azért hozta az ügyet a presbitérium elé.

Szele György azt javasolja, hogy a két koronás tisztogatási díjat vagy vessék ki s ha a miniszter megadja a kárpótlást, tértítsék vissza a befizetett összegből az egyházi pénztárnak a mult esztendőben ily címen adott előleget, vagy ismét előlegezzen a döntésig az egyház.

Dicsőfi József a díjaknak kivétele mellett szólal fel, mert tudomása szerint egyes költségeknek fedezésére középiskolákban is történnek kivételek. Méltánytalanul tartja Debrecennel szemben a kárpótlás megtagadását, mert Debrecen az ingyenes népoktatás előtt is már ingyen taníttatott.

Szele György válasza után Kaposztás István szólal fel. Nem tartja méltónak a debreceni egyházzal, hogy a mal nehez viszonyok közt a szülőkre újabb terhet tegyenek és ezért azt indítványozza, hogy ne szedjenek díjakat.

Kovács József főgondnok is ezt helyesli, mire a presbitérium kimondta, hogy a miniszter intézkedéséig ez ügyben mit sem tesz.

(Egyéb ügyek.)

A presbitérium ezután tudomásul vette, hogy Debrecen városa a felsőfőnyfiskola építéséhez 10000 koronát szavazott meg. Tudomásul vette még az 1910. évi zárszámadások megvizsgálásáról Jánosi Zoltán bejelentését, hogy betegsége miatt két hav szabadságra ment és ezalatt Molnár Ferenc segédlelkész helyettesíti, tudomásul vettek több jelentést. A Varga-utcai körzetbe Simon István, a Hatvan-utcaiba Lada Sándor tanítókat választották meg igazgató-tanítókká.

Az örök technika.

Viták a folyosón.

Ma szintén csupa szavazással telt el a képviselőház ülése s így csak a folyosókon volt élet, ahol az ellenzék sorainak bomlásáról folyt a vita. Fölmerült az a terv, hogy a Ház október 1-őtől 8-ig a Rómában tartandó interparlamentáris konferencia miatt ne tartson ülést, a miniszterelnök azonban még nem adott végleges választ erre nézve.

Berzeviczy Albert elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Balázsfalvi végre már nem tudott mit mondani a menyasszonyáról. Ekkor Rózsa új téma hiányában az új ruháit mutogatta meg.

Végre mikor ezzel is megvolt, egy ásitást nyomott el hirtelen s befődte kezével a száját.

Késő volt. Az ásitás ragadós. Balázsfalvi elkapta. Ő is ásitott.

A zöld ernyős lámpa ma semmi különös hangulatot se keltett. A szépen festett vásznak az állványokon, a falakon, melyek a képzőművészek támpontot adtak, ma csodálatos szürke nyugalomban pihentek. Pedig még nem volt itt a megszokott válás ideje. — Alig volt tizenegy óra. Néhány perc szótlannal telt el.

Balázsfalvi fölkel, az utazás fáradságait adta ürügyül, hogy ma illy korán távozik.

Elbucusztak lehetőleg röviden s láthatólag a régi formában, meleg kézzorítással.

Siettek, álmosak voltak. Az a vékony reménység szála, mely eddig a barátságukat öntudatlanul összefűzte, ma finomságánál fogva, mely nem tűr el idegen érzéseket, megszakadt.

— Minden ember ilyen — mondta ma gának Balázsfalvi. — És akik ezen fölilemelkedtek, most tudom csak, azok igazán szentek voltak . . .

Még aznap visszautazott a menyasszonyához, mint egyedüli hozzátartozóához.

Bemutatja Komárom megye feliratát a gyermekvédelmi törvény módosítása — és Makó város közönségének feliratát, melyet Justh Gyula adott be, a „Nap” című lap közportársjogának megvonása és a pályaudvarokon való árusításának betiltása tárgyában. Javasolja, hogy a feliratok a kérvényi bizottsághoz utasítsanak.

Lovászy Márton ellenindítványt terjeszt elő. Indítványozza, hogy az első főirat a közigazgatási, a második az igazságügyi bizottságnak adassék át.

Elnök jelenti, hogy a két ellenindítvány kérdésében husznál több képviselő névszerinti szavazást és ugyancsak husznál több képviselő annak a következő ülésre való halasztását kéri.

A Ház ebben az értelemben határoz. Következtek napirend szerint a múlt ülésről mára halasztott névszerinti szavazások és pedig a napirend 2. pontja értelmében:

Kisküküllő vármegye közönségének feliratára vonatkozó elnöki előterjesztés és Lovászy Mártonnak ezzel szemben beadott ellenindítványa felett. — Igennel szavazott 102 képviselő, nemmel 14. A Ház tehát 88 szótöbbséggel az elnöki előterjesztést emelte határozattá.

A napirend 3. pontja: A névszerinti szavazás Komárom vármegye közönségének feliratára vonatkozó elnöki előterjesztés és Lovászy Mártonnak ezzel szemben beadott ellenindítványa felett.

A Ház ebben az esetben is az elnöki előterjesztést fogadta el 101 szavazattal 12 ellenében.

Nyitra vármegye közönségének feliratára vonatkozó elnöki előterjesztést szintén határozattá emelte a Ház, elvetvén Lovászy Márton ellenindítványát. A szavazás eredménye: Igennel szavazott 106, nemmel 2 képviselő.

Nagyvárad város közönségének feliratára vonatkozó elnöki előterjesztés ugyan csak határozattá emeltetett, mellőzvé a Ház Lovászy Márton ellenindítványát. Az ülés délután 2 órakor ért véget.

Egy Bourbon-hercegnő regénye.

A trónkövetelő leánya cirkuszholgy.

Egy berlini távirat Margit Bourbon-hercegnő regényesen indult szerelmi kalandjának tragikus befejezéséről ad hirt. A néhány évvel ezelőtt elhunyt spanyol trónkövetelőnek, Don Carlos-nak fiatalabbik leánya a hősnője ennek az érdekes regénynek, amely ott kezdődött, hogy a fiatal hercegkisasszony megszökött atyja házából El Sardenero bikaviadossal, követvén testvérnénjének példáját, aki Folchi spanyol festőnek lett a kedvese.

Margit hercegnő boldogsága csak nagyon rövid ideig tartott. Miután elhagyta az atyjának palotáját, egész Amerikát bekalandozta kedvesével, aki azonban csakhamar elzüllött. A híres bikaviador nem vette sokba, hogy hercegkisasszony a szeretője és fokról-fokra súlyedtt. Ivásznak adta magát, mignem annyira erőt vett rajta az iszákosság, hogy többé nem állhatott ki a bikaviadatok porondjára.

Vagyonát eldorbézolta és mikor már koldusbotra jutott, Margit hercegnő kereste meg a mindennapravalót. A büszke Bourbon-hercegnőből artistanő lett, legutoljára Buenos-Airesben a Tuymán-cirkusz tagja volt és az argentinai városokat járta a vándor cirkuszszal. Történt aztán, hogy El Sardenero hűtlen lett kedveséhez. Összeállott egy artista-asszonnyal. Ez volt a végső csapás. A Bourbon hercegnő szakított egykori szerelmével, pénzzé tette minden megakarított vagyonát és elhatározta, hogy visszatér Európába.

El Sardenero a bucsuestén, a melyet a cirkusz Margit hercegnő tiszteletére rendezett, a sárga földig leitta magát és leesett arról a vonairól, amely a cirkuszt visszavitte Buenos-Airesbe. A vonat kerekei halálra gázolták az egykor innepelt torreadort.

Buenos-Airesből táviratozzák, hogy Don Carlos leánya Rio de Janeiróba érkezett s onnan hajóra szállott, hogy visszatérjen Európába. Margit hercegnő Ausztriában akar megtelepedni.

1450 koronát kamatoz a város félmillió koronája.

Lesz-e köztemető Debrecenben.

A városi törvényhatóság rendkívüli közgyűlésén Révi Nándor dr. bizottsági tag tette szövé, hogy a köztemető kérdése nem halad előre. Kovács József polgármester megnyugtató válasza kétségtelenné tette, hogy a város hatóságait e tekintetben mulasztás nem terheli, de egyáltalán nem nyert megnyugtató közgyűlés és a város közönsége arra vonatkozóan, hogy a köztemető ügye jól áll. — Bizonyos pedig, hogy a köztemető létesítését sokáig halasztgatni nem lehet és e kérdést akár a régi, akár pedig Aczél Géza főmérnöknek újabb gazdaságosabb és szebb kivitelű biztositó terve szerint meg kell csinálni. Ez nem csak közegészségügyi kérdés és a polgárok érdekei, hanem a város közgazdasági érdeke is.

Ma ugyanis a telkek, amelyeket a város a köztemető céljaira megszerzett, szinte jövedelem nélkül hevernek úgy, hogy a tőkék kamataiból alig térül meg néhány korona.

A város ugyanis az ott lévő telkek közül a Weisz-féle telket 210000 koronáért, a Zádor-féle 140000 koronáért az Emmert-féle telket 80000 koronáért vette meg s régebbi telekeiből van ott mintegy 70000 korona értékű telke még a városnak úgy, hogy a köztemető céljaira összevásárolt telkek értéke mintegy félmillió koronára rug.

Ezekből a telkekből a Weisz-féle telek szülő, amelyet a város házi kezelésben tart és várja a jó szüretet, a Zádor-féle telek haszonbérletért 750 koronát, az Emmert-féle 700 koronát kap a város. Az egész terület megér ma a városnak, ha az Isten engedi, egy jó szüretet, és 1450 koronát. Egy félmillió korona hever tehát a köztemető telkeiben, elmondhatjuk, hogy kamatozatlanul. És mert egy fél millió koronának legalább huszezer koronát kellene jövedelmeznie s ha ennyit nem jövedelmez, akkor nem szabad hevertetni a telkeket így, hanem mielőbb át kell adni rendeltetése céljának.

Igen, de itt következik a másik bökkenő, amely kérdésessé teszi, hogy egyáltalán lesz-e és lehet-e csak úgy simán, még miniszteri jóváhagyás esetén is a köztemetőt ott létesíteni. Amióta ugyanis ez a köztemető kérdése huzódik, ott köröskörül egész telep város keletkezett. Beépítettek ott telepekkel minden földet, amit csak lehetett, úgy, hogy a köztemetőnek ott leendő megépítését ezek a telepek most szinte illuzoriussá tették. — Nagy kérdés, hogy miként fogja a város tanácsa elintézni ezt az ügyet. A telepek keletkezését megakadályozni alig lehetett, mert hiszen a külsőségekre vonatkozó építési szabályrendelet annyi kísérletezés és évtizedes munka és pihenés után még tervben sincs meg. Jogszabály tehát, amely a telep keletkezésének gátat vetve, vagy azokat szabályozná nincsen. Ez okozta aztán, hogy a köztemető körül fek-

vő területeket nyugodtan beépíthették az odamenő telepesek s így ma a köztemetőt s semmit sem jövedelmező féllillió telken fel sem lehet építeni.

A meghasonlott ellenzék.

Kilépések az obstrukció miatt.

Törvényhatóságok az ellenzék ellen.

Az az egyenetlenség, amely a szöveteiket ellenzéki pártok között az obstrukció miatt támadt, immár igen komoly jelenségekben külsőképen is dokumentumot nyer. A Kossuth-párt nagy része már kezdettől fogva nem helyeselte a technikai obstrukciót, maga Kossuth Ferenc nyíltan is kifejezést adott annak, hogy az obstrukciós tábor harcmodorával nem ért egyet s ma már kilépések is történtek a Kossuth-pártból a technikai obstrukció miatt. A párt másik része, amely Kossuth távolléte alatt Décsy Zoltán vezérlete alá került, viszont tartja a Justhékkel való szövetséget s így meglehet, hogy a Kossuth-párt holnaputáni értekezlete, melyen a politikai helyzetet beszéljük meg, akuttá teszi az ellenzéknek már ma sem lappangó válságát

(Kilépések a Kossuth-pártból.)

Győről táviratozzák: Hlatky-Schlichter Lajos, a város országgyűlési képviselője ma levélben tudatta Kossuth Ferencel, hogy kilép a Kossuth-párt kötelékéből. Elhatározását azzal okolja meg, hogy nem tartja helyesnek azt a harcmodort, melyet az ellenzék ma folytat a parlamentben s főképen azt nem helyesli, hogy a Kossuth-párt együttműködik Justh-párttal; közli egyuttal azt is, hogy ezen túl is megmarad függetlenségi elvei mellett.

Szolnokról táviratozzák: Kövér Gyula, a szolnokmegyei függetlenségi párt elnöke ma körlevélben értesítette a párt összes tagjait, hogy lemond a pártelnökségről, mert az országgyűlés ellenzékének a parlamentben használt eszközeit helyteleníti; bár erős függetlenségi érzelműnek tartja magát, mégsem maradhat tovább a párt élén, miután álláspontjával kollízióba jutott az országos párt álláspontjával.

(Az ország ítélete.)

Décsről táviratozzák: Szolnok-Doboka vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtti közgyűlést tartott, melyen a tagok nagy számmal jelentek meg. Somogyvármegyének azt az átiratát, hogy a törvényhatóság üdvözölje Apponyi Albert grótot amerikai utjából való hazatérte alkalmából, tudomásul vették, ugyszintén tudomásul vették Versec városának a véderőjavaslatok ellen szóló átiratát is. Ezután Versec városának azt az átiratát tárgyalták, amely az obstrukció elítélésére szólítja fel a törvényhatóságot. Rövid vita után a közgyűlés 90 szavazattal 4 ellenében elhatározta, hogy felír az obstrukció ellen.

Szentesről jelentik: Csongrádmegye állandó választmánya mai ülésén kimondta, hogy felszólítja a közgyűlést, intézzen feliratot a képviselőházhoz, melyben elítéli az obstrukciót és olyan választói reform alkotását várja a kormánytól, amely biztositja a magyarság szupremáciáját.

(A képviselőház szünete.)

A képviselőház a jövő héten három napos szünetet tart. Tulajdonképen egy nap a vakáció, szeptember 9-ike, mert 8-án, pénteken ünnep van. Kisasszony napja, 10-én pedig vasárnap van s így a két ünnepnap közé eső szombattal van a három napos szünet. —

Chemin de ferre.

Váltóhamisító a bakk-asztalnál.

Mint vasárnapi számunkban jelentettük, Szücs Ervin Edét, Zombor város volt mérnökét a szabadkai rendőrség telefonos kérésére a Meteor-szállodában letartóztatták a budapesti detektívek. A sokak által irigyelt, reményekre jogosító fiatalembernek, Halász tábornok vejének ez volt a büne, hogy *váltókat hamisított*. Nem is egy váltót, — sok váltót részint az apósa, részint pedig uri barátai nevére.

Szücs Ervin is ott kezdte, ahol sok osztályos társa, a vidéki kaszinó kártya-asztalnál. Eleinte rámosolygott a kacér Fortunasszony, aki később bajba döntötte. De hiába, nem tudott már szabadulni tőle; ottragadt öléle karjaiban.

Halotta, olvasta, hogy Budapesten a kaszinókban ezekben-tizezreketben megy a bakkarat; elhatározta, hogy fel megy ide s itt foltozza meg a becsületet. Ámde ehhez pénz kell; a nélkül nem juthat be a kaszinók kártyaszobáiba. Teremtett hát pénzt; benyújtotta a két utolsó hamis váltót a szabadkai Közgazdasági Banknál.

Van a bakkaratnál még egy veszedelmesebb játék, amely szintén nagyban divik Budapest szabadalmazott kaszinó-termeiben: a *Chemin de ferre*, vagy — amint magyarul hívják — a *vasutas-játék*. Ennek lett áldozata a Szücs Ervin.

Augusztus 17-én, egy szép csütörtöki napon ment föl Szabadkáról — a Közgazdasági Banktól hamis váltók alapján kicsalt pénzzel — Budapestre, ahol az éjszakát egy mulatóhelyen töltötte. Ott ismerkedett meg B. és H. urakkal, akik bejáratosak a Józsefvárosi körbe. Sőt anyira bejáratosak, hogy az egyikük alkalmazottja is a kör bakkarat-termének. A könnyűpénzü Szücs Ervin a mulatóhelyen gavallér-módra költekezett; volt nála pénz bőven. Tellett a szabadkai Közgazdasági Bank kasszájából.

Misem természetesebb tehát, minthogy az említett urak meghívták Szücs Ervint a Józsefvárosi körbe egy kis Chemin de ferre-re. Enyhítő körülmény a javukra, hogy ők nem tudhattak semmit sem Szücs Ervin bankóinak az eredetéről. Súlyosbító körülmény azonban az, hogy Szücs Ervin nem volt tagja a körnek, ahol pedig — az alapszabályok értelmében — csak a tagoknak van jussuk ahhoz, hogy elveszítsék a pénzüket.

Szücs Ervin boldog volt, hogy ilyen előkelő, uri társaságba jut, ahol egy-kettőre reparálhatja a rongyosodni készülő becsületet. Éjfél utántól késő reggelig ott izzadt a szerencsétlen a körnek erre a célra berendezett, külön tapétás termében és reggel nyolc órakor haterzer koronával megkönnyebbedve hagyta el a kaszinót.

Öten játszottak s közben elhasználtak vagy harminc pakli kártyát, husz koronájával számítva pakliját. A kaszinó tehát jó üzletet csinált.

A játék szép volt, korrekt volt. Akkor még azt hitték az urak, hogy a Szücs Ervin pénzt nyerték el. Pedig azóta kiderült, hogy a szabadkai Közgazdasági Banktól csalárd módon kicsalt pénzt vesztette el augusztus tizenhetedikén éjszaka Szücs Ervin a Józsefvárosi körben. És még sem hallottunk ar-

ról, hogy a rendőrségen a partnerek közül csak egy is jelentkezett volna s deponálta volna a nyert összeget ezzel a gavallér kijelentéssel:

— Nekem ez a piszkos pénz nem kell!

De a rendőrség talán mégis megtudhatná hogy kik nyerték el augusztus tizenhetedikén Szücs Ervintől a vasutas-játékon a haterzer koronát.

Beiratás előtt.

II.

Tanácsok a mindkét nembeli ifjuságnak.

Tegnap jóakaratu tanácsokat adtam a szülőknék. Pestalozzít is megszégyenítő szabadelvi tanácsimból most még adok egynehányat magának a tanuló ifjuságnak is.

1. Jobb egy biztos szekunda ma, amit kijavíthatsz, mint holnap egy elégséges, am bizonnyitványodban holtodig elkísér.

2. Csak az alsó osztályokban dohányozzál. Tizennégy éves kortól felfelé csak a cukor szopása méltó.

3. Az önképzőkörben ne add be Tompa Mihály verseit és Rákosi Viktor humoreszkjét, mert mit fogsz akkor plagizálni felnőtt korodban, ha már elismert író leszel?

4. Nem illik reggel nyolckor a felsőbb leányiskola felé menni, tizenkét órakor az apácák intézete körül sétálni és egykor már a tanítónőképezde előtt lesekedni. Már diák korodban szokd meg a ragaszkodást és hűséget, akkor a válóperes ügyvédek elmehetnek diákoknak.

5. Mennél több melléktárgyat tanulj. Ma az iskola melléktárgyai hajtják az életben a legtöbb hasznot.

6. Csak ha szép lány vagy tanulj, mert a szépre hamar ráfogják, hogy buta liba. Ha csunya vagy, nem kell tanulnod, ugyis felveszik rólad, hogy legalább okos vagy. Ha ezt az elvet hirdetnék a leányiskolákban, nem volna rossz tanuló egyetlen egy sem, mert nincs leány, aki elhinné magáról, hogy csunya.

7. Az érettségítől ne félj, mert a legutolsó bukás tiz évvel ezelőtt volt. Az is en voltam.

8. Ne röstelj könyvet vinni az előadásokra. Ma a kisdíák három oldalt dug a belső zsebébe és úgy megy az iskolába, a matorandus már egy könyvet visz a hóna alatt. A jogász pedig táskával sem restel végigszaladni az utcán.

9. Orvosi bizonnyitványt ne hamisíts, mert ez becstelenség és erre rájöhetnek. Inkább mondd az orvosnak, hogy gőresöd van ezt biztosan nem lehet megállapítani soha és még a katonáknál is respektálják, ahol pedig a halottak is szimulánsok és a fülfájás ellen is csak komótipőt rendelnek.

10. A hittan-óra nem arra való, hogy ott tornagyakorlatokat végezz, a tornaórán ne az algebra gyakorlatokat old meg, a görög órán ne latint tanulj, a latin órán pedig ne énekelj, mert erre való az énekóra. Ne krétázd be a katedra alját, mert az okos tanár ismeri már ezt a viccet és ezért nem a székre, hanem a katedrára ül. A leckéket ne a manzsettádra ird, mert oda a tanár jegyzi fel a maga gyengéjét . . .

És ezen a nyomon csak így tovább. Ad-dig, míg a hatóságilag ellenzett tanügyi irodámat megnyitom, talán elég lesz ennyi is. Aida.

Az öngyilkosok vármegyéje

A vén leány tragédiája. — Életunt tüzoltó. — A családi viszály vége.

Ma egyszerre három öngyilkosságot jelentettek be a debreceni kir. ügyészségnek Hajdúvármegye különböző helyeiről. Alig mulik el nap, hogy az ügyészséghez öngyilkosság híret ne jelentenek be s szinte epidemikus jelenség az utóbbi időben az öngyilkosság.

Az egyik öngyilkosság Hajduszoboszlón történt. Egy öreg leány vetett véget életének afeletti elkeseredésében, hogy pártában maradt. Az öngyilkos Németh Juliánna 37 éves leány. Valamikor több udvarlója is volt, de később mindegyik elhagyta. Lassanként megöregedett, érezte, hogy a férjhezmenésre már nem lehet gondolnia. Kedvetlen lett, nem talált semmi örömet ebben az életben s így érlelődött meg benne a gondolat, hogy öngyilkos lesz. Tegnap azután végre is hajtotta tettét. Egy egész csomag gyufát vett, hazament, bezárkózott a szobájába, ott feloldotta a gyufafejeket egy pohár vízben és az erős mérget mind megitta. Ma reggel, hogy nem látták kijönni a lakásáról, a szomszédok betörték a szobájába. Ott feküdt az ágyon a szerencsétlen leány még élve, de rettenetes kínok között. Látszott rajta, hogy borzasztóan szenved de panaszhang nem hagyta el az ajkait. Segíteni már nem lehetett rajta, mert néhány pillanat alatt meghalt.

A másik öngyilkos Piros Ferenc nádudvari tüzoltó. Rossz viszonyban élt a családjával és szóváltás közben vagy elkeseredtségében nem egyszer mondta, hogy elfogja pusztítani magát. E folytonos viszálykodások okozta keserűséget növelte benne még az, hogy a szerencsétlen ember gyógyíthatatlan betegségben szenvedett s ő maga is tudta, hogy bajára nincs orvosság. Gazdag rokonai voltak, akik azonban nem törődtek vele s bár betegsége miatt nagyon rászorult, semmivel sem segítették. Tegnap egy fészerben felakasztotta magát. Mire ráakadtak, már halott volt.

Balmazújvárosban történt a harmadik öngyilkosság. Szarvas Jakabné, a kishortobágyi kocsmá bérlelőjének felesége ma választóvizet ivott s az erős sav megölte a szerencsétlen asszonyt, akit az vitt az öngyilkosságra, hogy az ura bánásmódja elkeserítette sa folytonos családi perpatvart nem tudta már elszenvedni.

KÖZOKTATÁS.

Beírás a reáliskolában. Az állami reáliskolában szept. 1. 2. és 4. napján lehet beiratkozni d. e. 8-tól 12-ig; későbbi beiratkozásra igazgatói, illetőleg főigazgatói engedély szükséges. Beiratási díj 15 korona 70 fillér.

A debreceni kegyesrendi róm kath. főgimnáziumban az 1911—12. tanévre a beiratások a következő sorrendben történnek: Szeptember 1-én d. e. az I. A), I. B), II. A, II. B) osztály. Szeptember 1-én d. u. a III. A), III B), IV. és V. osztály. Szeptember 2-án d. e. a VI, VII, és VIII. osztály helybeli katolikus tanulók. Szeptember 2-án d. u. az I. A) I. B), II. A), II. B) osztály. Szeptember 4-én d. e. a III. A) III. B), IV. és V. osztály. Szeptember 4-én d. u. a VI, VII, és VIII. osztály helybeli más vallású és vidéki tanulók. A beiratások a fent jelzett napokon délelőtt 9—12 óra és délután 3—5 óra között történnek. A fölvételi-, javító-, pótló- és magánvizsgálatok augusztus 30. és 31. napján tartanak meg d. e. 9—12 ra közt. A beiratás alkalmával a rendes tanulók 12 K, a magántanulók 8 K fölvételi díjat tartoznak fizetni.

Tankönyvek!

Az összes fiu- és leányiskolákban használandó tankönyvek fél áron kaphatók! Harmathy antiquarium Fűvészkert 14. Rajzeszközök, írószerek leszállított áron.

A tandij első negyede 15 K október 1-ig esedékes és már a beiratás alkalmával fizethető. Igazgatóság.

A debreceni nőpariskolában a beiratások szeptember 1-én megkezdődnek és tartanak 2. 3. 4. és 5-én, naponként délelőtt 9 órától 12 óráig, délután 3 órától 5-ig. A tandijmentességért folyamodók 1-én és 2-án jelentkezhetnek.

HIREK

— **Kiss Ferenc esperes üdvözlése.** Püspökladányból jelenti tudósítónk: A község képviselőtestülete ma délután küldöttségileg tisztelgett Kiss Ferenc református lelkesítőnél, hogy őt, mint a község diszpolgárát az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye esperesévé egyhangulag történt megválasztása alkalmából üdvözlje. A küldöttség szónoka Balogh Albin dr. községi orvos volt, aki szép szavakban tolmácsolta a püspökladányiaknak Kiss Ferenc iránt érzett tiszteletét és szeretetét s hangsúlyozta, hogy Püspökladány népe mindig hálattal szívvel fog gondolni arra a tevékenységre, amelyet az esperes a község felvirágoztatása érdekében kifejtett. Kiss Ferenc magas szárnyalású beszédében mondott köszönetet a község képviselőinek az üdvözlésért és biztosította a küldöttséget arról, hogy Püspökladány minden kulturális törekvésében jövőre is számíthat az ő hathatós támogatására.

— **Debrecen város közgyűlése.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága szeptember hó elejére tervezett közgyűlését a hó közepén fogja megtartani, amikor a költségvetést is tárgyalni fogják.

— **Egy érdemes tisztviselő kitüntetése.** Néhány szóval már megemlékeztünk arról a kitüntetésről, amely a főigazgatóság tollnokának, Majoros Sándornak jutott osztályrészül. Az arany érdemkereszt most igazán érdemes ember mellét fogja díszíteni. Majoros Sándor megtetesztülése a csöndesen, visszavonultan dolgozó, pontos és lelkiismeretes hivatalnoknak. Mióta a debreceni tanterületi főigazgatóságot felállították, tehát több mint egy negyedszázada, ő viszi a főigazgatói iroda tömörkedő irásbeli munkájának a nagy terhet. Hűségesen szolgálta a tanterület első főigazgatóját, a korán elhunyt Békési Gyulát, de talán még hűvebben munkálkodik mai feljebbvalójá, Géresi Kálmán oldalán. Bár ő maga jogot végzett, a középiskolák bonyolult igazgatását jobban ismeri, mint sok tanár és nálánál kevés ember tud abban a rengeteg erdőben jobban tájékozódni, amely a tanügyi rendeletekből állott elő csak az 1883. évi középiskolai törvény megalkotása óta is. — Tanügyi körökben már rég ismerik ezt a szakbeli tájékozottságát, hivatali lelkiismeretességét és rendkívüli buzgóságát, amely betegségében sem hagyja pihenni, most pedig felsőbb helyen is észrevették a magyar tanügyi közigazgatásnak ezt a szerény, de ernyedetlen munkását és legfelsőbb helyről jövő kitüntetésre ajánlották. Majoros, amily buzgó tisztviselő, épp oly gondos családapa is, aki több derék gyermeket nevelt föl, köztük Majoros Béla állami gimnáziumi tanárt. Kitüntetésének bizonyára szeretett családjának tagjai örvendenek elsősorban, de örömiükben őszintén osztoznak Majoros Sándornak nagyszámu ismerősei is, akik a tegnapi és a mai napon siettek jó kívánságaikkal felkeresni ezt a sok munkában megöszült, érdemes hivatalnokot.

— **A vármegye székházának építése.** Kovács Gyula alispán Hajdúvármegye új székháza építési ügyének intézésére kiküldött bizottság tagjait szeptember hó 2-án délelőtt 9 órára az ideiglenes székház első árkaszéki ülőhelyére ülése hívta egybe. Az ülés tárgysorozata a következő: 1. Építést vezető műépítészek előterjesztése a külső pyrogránit munka, vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és a villamos berendezések vállalatba adásáról. 2. Egyéb az építéssel kapcsolatos ügyek.

— **A Debreczeni Kölcsonös Segélyező Egylet** megnyitó 29-ik évtársulatára már szeptember hó 1-én kezd meg az új tagkönyvek kiadását. A belépők mint új tagok részére a megszavazott kölcsönök ezen új könyvek alapján folyósítatnak. A most lezárt 28-ik évtársulat az intézet fennállása óta a legerősebb volt, úgy hogy most már az összes tagok száma a 14000-et, a befizetett törzsbetétek a 8 milliót megközelítik. A tagok és törzsbetétek száma a következőképpen emelkedett:

1884-ik évtárs	653 tagkönyv	3656 törzsbetéttel alakult
1900-ik	2521	18837
1905-ik	3325	30221
1910-ik	4561	34274
1911-ik	5077	40355

A kölcsönök folyósítása gyors és fenakadás nélkül történik. *Jelzálogos kölcsönöket* — a szabályok betartása mellett — *bármely helybeli ügyvéd elintézhet.*

— **A kolera Budapesten.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Az úpesti Leiner-gyár három halottja közül kettőn hivatalosan megállapították, hogy ázsiai kolerában haltak meg. Az egyik munkás, Botka József tegnap Ujpestről beszökött a fővárosba s ott a Tököllyuton lakó rokona lakásán halt meg. A rémület óriási a fővárosban, mert attól félnek, hogy a kolera ezzel behurcolták Budapestre. A Leiner-gyárat körülfalozták és a munkásokat nem eresztik onnan ki. Hír szerint a kolera Ujpestre Trisztból hurcolták be.

— **Az egymillió függő kölcsön.** A tegnapi tanácsülés kimondta, hogy miután a közgyűlésnek az egymillió függő kölcsön felvétele tárgyában hozott határozata a sürgősség miatt az 1901. évi XX. törvény cikk 8. szakasza értelmében csak birtokon kívüli felelősséggel, az egymillió koronát a Debreceni Kereskedelmi és Iparbanktól a jogerőség bevárása nélkül is felvették. A polgármester már értesítette is erről a bankot és megkereste, hogy az általa aláírt csekkekre a szükség szerint esedékes összegek kiutalványozásáról gondoskodjék.

— **Házasság.** Kulcsár Dezső debreceni kereskedő szeptember 3-án köt házasságot Gelberger Irénke urhölgygyel, Gelberger Dávid debreceni szőlőnagybirtokos leányával.

— **Panamista vármegyei tisztviselők.** Komáromnak helyi szenzációja van. A vármegyében azok, akik az utak dolgát intézték, szóval az államépítészeti hivatal egyes közegei összejártak a vállalkozókkal, az alkalmazottakkal és megkárosították így a vármegyét, illetve az államot. A *Komáromi Hírlap* jelenti, hogy a vizsgálat minden kétséget kizárólag megállapította, hogy a vármegye megkárosításában Müller Miksa kir. mérnök, a Fried Kálmán és fia, Neumann Samu komáromi cégek, Lovász László komáromi vállalkozó és Marcsa Dániel utmester vettek részt s a lefolytatott vizsgálat valamennyire vonatkozólag igazolta a bűnös összejárás vádját, míg Kuppis József kir. műszaki tanácsost, az államépítészeti hivatal főnökét az ellenőrzés lanyha gyakorlása miatt ajánlja felelősségre vonni. Hogy milyen módon dolgozott a szövetkezet, annak érdekes példája a következő: Lovász László vállalkozó 800 korona ellenében fedanyag-íruvarozást és sárlehuaszt vállalt. A sárlehuaszt költsége körülbelül 400 korona lett volna, Lovász a vállalatnak ezt a részét Marcsa járási utmesternek 150 koronáért alvállalatba adta. Marcsa pedig az egész sárlehuaszt minden külön díjazás nélkül elvégeztette az utkarparóval. Így aztán a vár-

megye kiadta az egész 800 koronát, ebből Lovász László a sárlehuasztért zsebrevágott 400, Marcsa 150 koronát, az utkarparó pedig nem kapott semmit. Lovásznak a fedanyag-íruvarozásért járó összeg kiutalása se tiszta, mert a szállítást itt se tudja igazolni s a fuvarosokat Marcsa fizette, valószínűleg a vármegye pénzéből.

— **Nagy tűz Sárádon.** Sárádról jelenti tudósítónk, hogy a községben ma nagy tűzvész pusztított. Délután 2 órakor Ékes Zsigmond gazdálkodó udvarán két kazal szalma meggyuladt s a lángok belekaptak a házba is, amely porig leégett. A község apraja-nagyja résztvett az oltási munkálatban, mindamelllett nem tudta megakadályozni, hogy a két szomszédos ház is lángba ne boruljon. Estefelé sikerült csak eloltani a tüzet, amelynek keletkezése okát még nem tudták kideríteni. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **Visszautasított felelősség.** A Kontsek féle kertészeti telep megvételét elvben kimondó közgyűlési határozat ellen Fráter Imre dr. felelősséggel élt. Ezt a felelősséget most a földmívelésügyi miniszter azzal küldte vissza, hogy azt most még figyelembe nem veheti, mert felelősséggel az ingatlan megvételé ellen csak akkor van helye, ha az ingatlan vétel ügye az alakaságokon is keresztül ment, vagyis, ha a szokásos névszerinti szavazásokat is megtartották.

— **A Suchán-család gyászja.** Sulyos csapás érte a Suchán-családot: özv. Suchán vancelné e hó 23-án Cirkvenicában rövid tartamu betegség után elhunyt. A gyászba borított család hazahozatta halottját a Debrecenben holnap, szerdán délután négy órakor kíséri utolsó útjára a római katolikus temető kápolnájából. A végtisztességtételre az ismerősöket szomorodott szívvel ezton hívják meg a hozzátartozók. A tetemnek a Cirkvenicában történt elhantolása után szükségessé vált exhumálását és hazaszállítását Ekli József, a Dankó-féle temetkezési vállalat beltagja intézte, ugyancsak ő rendezte a debreceni temetést is.

— **Zeneiskolai beiratások.** A P. Nagy Zoltán főiskolai tanár, állami kép. okl. zene-tanár igazgatása alatt álló zenekonzervatóriumban megkezdődtek a beiratkozások. — **Tanszakok: zongoraó hegedű, ének, gordonka, cimbalom,** zenetörténet, elmélet, öszhangzattan, kamarazene, zenekar. A 10 tagu tantestület állami képesítésű okl. zene-tanárokból, kiváló művészekből, elismert pedagógusokból áll. Tanítás: kezdettől kiművelésig. Tandij 8 kor., a középosztályban 10 kor. havonként, a kiművelési és orsz. akadémiá: elők. tanfolyamon 12 korona. Az egész évre szóló beírás díja 5 kor. Részletes felvilágosítással P. Nagy Zoltán igazgató szolgál az intézet új helyiségében: Kossuth-u. 20. sz. (Dóczy-intézettel szemben.) Hivatalos órák d. e. 9—12, d. u. 3—6. Telefon 879. sz.

— **Vér a korcsmában.** Hajdudorogról jelenti: A tegnapi Mária-ünnep alkalmából a korcsmák különösen látogatottak voltak. Az egyik korcsmában, éppen a szövetkezetében összejártak Gaál János a sógorával és ennek társával, Posta Sándorral, akik egy régebbi családi viszályt oly módon intéztek el Gaál Sándorral, hogy azt véresre verték, úgy, hogy a csendőrök szállították be a kórházba.

— **Az úpesti bankrablás áldozata.** Három év előtt történt a szenzációs úpesti bankrablás. Két orosz munkás fényes nappal nappal berontott a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank úpesti fiókjának helyiségébe és ott revovert szerezve a hivatalnokok mellének, kirabolták a pénztárt. A bankrablók gonosz munkája most, három év múlva, áldozatot követelt magának. Fleischer Hugó, az úpesti fiók akkori helyettes főnöke a rablók orvtámadásától annyira megijedt, hogy idegrohamot kapott. Munkaképtelenné vált és az intézet költségén beszállították a Rigler-féle szanatóriumba. Félév előtt az an-

gyalföldi tébolydába került. A boldogtalan emberen teljesen elhatalmasodott az elmebaj és mint gyógyíthatatlanul kezelték. Az volt a rögeszméje, hogy a bankrablók még most is üldözik. Beteges hallucinálásai között ilyeneket kiáltott:

— Fogják meg!

— Itt vannak a rablók!

Most aztán véget ért az elborult elméjű bankhivatalnok kálváriája. Harminckilenc éves korában befejezte boldogtalanul végződött életét: pénteken meghalt az élőhalottak angyalföldi házában. Vasárnap temették el Fleischer Hugót a rákoskereszturi izraelita temetőben; a gyászszertartásra nagyon kevesen jöttek el, mert tisztviselőtársait nem értesítették a megrendítő gyászestéről.

— **Eljegyzés.** Stark Sándor kereskedő a napokban tartotta eljegyzését Fischer Menyhért kedves leányával, Ilonkával. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A vármegyei bizottságok ülései.** Hajdúvármegye lötenyészési mezőgazdasági bizottsága és a Gazdasági Egyesület e hó 3-án délelőtt fél kilenc órakor kezdődően ülést tartanak.

— **Elfogott betörő.** Megirtuk, hogy Péntek Kálmán ispotályi lakos lakásába betörték. A betörőt ma Dobos József rendőrbiztos ügyes és erélyes nyomozás után Biri Lajos személyében elfogta és letartóztatta.

— **A kincstár családja.** Sátoraljai helyről táviratozzák: A budapesti törvényszék vizsgálóbírájának megkeresésére az itteni rendőrség letartóztatta Schönfeld Herman borkereskedőt. Schönfeld összejártszott Herbach Emil előbb sátoraljai helyi, majd munkácsi államvasuti raktárossal és fiktív fuvarlevelekkel igazolta a tényleg fel nem adott árukat, azok állítólag értékeért bepörölte az államkincstárt. A pöröket meg is nyerte és így több mint hatvan ezer koronával károsította meg a kincstárt. Az utóbbi időkben már gyanússá lett a sok pör és vizsgálatot indítottak. Herbachot már hetekkel ezelőtt letartóztatták, de eleinte konokul tagadott. — Most végre bevallotta bűnét. A rendőrség letartóztatta Schönfeldet és Budapestre szállítja.

— **Ágyu a hadi-aeroplánok ellen.** A hadsereg sietett a maga céljaira fölhasználni a repülőgépeket, mindjárt azután, mikor Blériot a La Manche csatorna átrepülésével bebizonyította, hogy praktikus célokra is használható az aeroplán. Az első kísérleteknél bebizonyult, hogy a repülőgépekről ledobált robbanószerkezetek pusztításokat végezhetnek és egyszerre tönkretesznek egész hajóóriásokat. Természetesen mindjárt akadtak olyanok is, akik egy olyan ágyu szerkesztéséhez fogtak, amellyel a hadi repülőgépeket lehet ártalmatlanná tenni. A kísérletezések mindkét oldalról szorgalmasan folynak és egyformán tökéletesíteni igyekeznek a robbanószerkezet szóró repülőeszközöket és az aeroplánok elleni ágyukat is. Washingtoni távirat jelenti, hogy Indian Head mellett repülőeszközök elpusztítására szánt egyfontos ágyuval több eredményes kísérletet tettek. Ötven kísérletet végeztek 18.000 láb magasságig és 85 fokú szögig és 10.000 láb magasságig teljes célbiztonságot érték el. Az ágyu jól dolgozott, de a cél megállítására szolgáló eszközt még tökéletesíteni kell.

— **Az izr. polgári leányiskolában** a jövő tanévre szóló beiratkozások szept. 1. 3. és 4. napjain tartatnak az iskola Deák Ferenc-utcai épületében d. e. 9—12-ig. Az iskola évünnepélyes megnyitása 5-én lesz. — Évi tandíj hatvan korona.

— **Nem csökkent a dohányfogyasztás.** Megbízhatatlan értesülések alapján több napilap azt a téves hírt közli, hogy a dohánygyártmányárak felemelése következtében a forgalom lényegesen megcsappant. — Ezzel szemben illetékes helyről szerzett hiteles adatok alapján a következőkre utalunk: A bel-földi eladásból 1911. év július végéig befolyt 88.929.936 korona, míg a múlt év hasonló időszakában a bevétel 82.413.309 koronára rugott, ennél fogva a folyó évi eredmény — 6.516.627 koronával kedvezőbb. Az 1911. évi

június havi bevétel 17.024.922 korona, vagyis az előző évi 12.366.079 koronával szemben több 4.688.843 koronával. A folyó évi július havi bevétel pedig 12.346.196 korona, azaz a múlt évi eredménnyel szemben 101.816 koronával kevesebb. A jelentéktelen visszaesés egyedül ebben leli magyarázatát, hogy a folyó év július hó 1-én életbelépett áremelés előtt a fogyasztóközönség nagyrésze nagymennyiségű készleteket szerzett be, a mit a június havi forgalomnak 39 százalékkal felszökött emelkedése minden kétséget kizáróan igazol.

— **A Debreceni Zenedébe való beiratkozás** szept. hó 4-től kezdődik. A tandíj olcsóbb bármelyik zeneiskola vagy magántanítói tandíjával s tetszés szerinti részletekben fizethető. Kezdő növendékek hetenként 3 tanórát, a többiek 3 gyakorlattal s I elméleti órát kapnak. Bővebb felvilágosítás nyerhető a Zenede Vár-utca 1. sz. helyiségében szept. 4-től 10-ig, délelőtt 10 órától 1 óráig.

— **Kalapok, nyakkendők stb.** az előrehaladott igény miatt mélyen leszállított árban kaphatók. Györfi Testvéreknél, Debrecen, Piac-utca 30.

— **Régi elsörendű vászon- és fehérnemű üzlet** Kardos László Kossuth-utca 9. Menyasszonyi kelengye. Férfi kelengye. Gyermekkelengye.

— **Hatóságilag fertőtlenített ócska tankönyvek,** valamint új állapotban is legelőnyösebben Aczél antquáriumban szerezhető be. Legnagyobb tankönyvraktár.

— **Könyvelésben jártas leány,** üzletben azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Legnagyobb választék harisnyákban

kötött és szövött árukban

Márton Gyula és Fia

ujjonnan berendezett úri és női divat üzletében
Főter- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. — Fiók üzlet ninosen.

Értesítés.

Tisztelettel tudatjuk a nagyérdemű közönséget, hogy
temetkezési intézetünket
Hj. **Gebauer Károly vezetője** alatt továbbra is **lenttartjuk.**

Kérjük a mélyen tisztelt **gyászoló közönséget,** hogy szükség esetén ezután is bizalommal forduljanak hozzánk, mert főtörekvésünk, hogy lelkiismeretesen és pontosan a legolcsóbb árak mellett szolgáljuk ki.

Kiváló tisztelettel

Gebauer Károly és Társa.
őzv. Gebauer Ferenczné.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Gyilkosság a feleség védelmében.** Dénes Mihály feleségét Bakó László és annak fia, ifj. Bakó László megtámadták. Ezt látva Dénes, fejszét ragadott s azzal fejbe vágta az öreg Bakót úgy, hogy ez nyomban meghalt, a fiatal pedig súlyosan megsebi-

tette. Ezért a törvényszék ma Dénest 18 havi börtönre ítélte. Az ítélet ellen az elítelt felebezést jelentet be.

— **Elítelt betörő.** A törvényszék ma nyolc havi börtönre ítélte Szabó Mihály notórius tolvajt, aki ez év elején a debreceni határban levő tanyába tört be.

Sunlight Szappan igazán! kitünő!

„En féltőben, és féltőmennyiségű szappannal végzem a nagymosást.”

Főlegessé teszi a főzést és a sok dörzsölést, mert a SUNLIGHT SZAPPAN kitünő tulajdonságainál fogva a piszkot feloldja és a ruhát vakító fehérre varázsolja.

Kettős darab 30 fillér.
Nyolcszögletű darab 16 fillér.

257

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM MENTES természetes ásványvíz, üdít, gyógyít. Vese- és hólyagbajoknál, a vasmenedeze idült hurutjainál, hegykő és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásúnak bizonyult. — Orvosilag ajánlva. — Főlerakat

Fried D. Lajosnál fűszer és csomagkereskedésben.
Debrecen, Piac-utca 72. — Telefon szám 740

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.

Csuz, köszvény, reuma

ellen a legjobb házi szer a híres

KIRALY BALZSAM!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalom teljesen megszünteti.

Fog és fejtáást 5 percz alatt megszüntel

Egy nagy üveg ára 2 kor. teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszer-tárában

Kossuth-u 8. Kölcsonös Segélyező-Egylet új 2 emeletes palotájában.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: **MAX PEMBERTON.**

Fordította: **Szebenvel József.**

Elárulta őket — ő, a kiválasztott. Már is az asszony hive volt. Hadd tudja meg mindenki az igazat. A boszu esküje hadd harsogja túl az éjszaka minden üvöltő zaiát! Elárulta őket! Hadd pusztuljon el a lángokban, mert hol talál kivezető utat?

Vad rohögést hallattak és újra nekiláttak a doigognak. Ilyen lángtenger még nem volt Galiciában, mióta a törököt kiűzték.

XIII. FEJEZET.

Az udvar gavallériája.

Mikor Ulusia kinyitotta a szemét, azon csodálkozott, miért aludt olyan sokáig és az álma mért volt olyan mély.

Pár pillanatig azt hitte, hogy a rabkai hálszobájában van, a százéves drapériákkal bevont falak néznek rá és a Wachter, Glorgione stílusában festett képek mosolyognak rá a plafondról. De hamarosan észrevette, hogy a plafond itt olyan, mint a kripták menyneze, kösziklák a falak és szürke fény hatol csak be hozzá valahonnan egy mécses lángjától. Azt hitte, hogy álmodik és egyszerű megint becsukta a szemét.

(Folyt. köv.)

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Betöltendő.

Férfi és női divat cikkekben jártas segéd, ki önállóan egy üzletet vezetni tud, felvétetik. Ugyanott egy pénztárnoknő, valamint egy ügyes elárúsítónő is. Czim a kiadó-hivatalban.

Szakközpont üzletvezető ujonnan épített szálloda kávéház, vendéglő és borüzlet részére felvétetik Hatvan-utca 61. Emerich Arnoldnál

Német bonne kerestetik vidékre, uri családhoz négy kis gyermek mellé. Czim Tisza, Püspökladány.

Keresünk gyárunk és kovácsműhelyünk részére tanulókat. Gebauer Károly részvénytársaság, Homokkert.

Ügyes varró és kézimunkás leányok felvétetnek Goldstein Karolin Miklós-u. 5.

Gyakorlott ingvasalónék többeket felvesz az első debreczeni mosóintézet, Piacz-u. 63.

Adás-vétel.

Teseni és Hungária tea vaj, uradalmi írósvaj, naponta friss érkezésű, kapható Deutsch Lajos fűszerüzletében, Piac-u. 38.

Gőzerővel párkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2. Pénzügyi-palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsza paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Csemege szállít szállít válogatott fajkból Schaszla piros és fehér bármily nagy mennyiségben Darvas Miksa szállítókivitele. Telefon 294.

Használt hosszú zongora eladó Rákóczi-utca 8. keresztútlet.

Eladó Nagy Pál-utcán egy három részre osztott 400 négyzetögl és 1500 koronát jövedelmező telek 30-40 sertésre való hizlaló helyiséggel olcsón eladó Czim a kiadóban.

Tankönyvek! Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek **fél áron** kaphatók a **Harmathy** antiquariumában **Fűvészkert-u. 14.** Rajzeszközök, rajztáblák, írószerek leszállított áron.

Csemege szállít, 5 kilós kosarakban 1 forint 20 krajczárért kapható Vadásznál Varga-u. 35. Telefon 488. Ugyanott szállós kosár kapható.

Figyelem hölgyeim! Megnyilt az új Parti áruház Degenfeld-tér 1. sz. alatt, ahol ezen két héten egy pár ezer **selyem, bársony, szövet és batist** blouzok kerülnek eladásra, az árak oly alacsonyra vannak szabva, hogy saját érdeke hogy azt megnézze.

Különféle.

Megnyilt Goldstein Herman legmodernebbül berendezett orth. bodegája Piacz-u. 85. sz. Wiener-palota.

100 darab anya birka feles tartásra kiadó. Czim Frank, községháza, Nádudvar.

Iskolás fiuk és leányok részére

intézeti fehérneműek

zsebkendők, matracok, paplanok, flanel takarók, eszernyők

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Naponta érkeznek
ujdonosságok

az Ernyő Gyári raktárban

DEBRECZEN, Sas-utca 3.

Javitások és áthuzások 24 órán belül
jutányosan eszközöltetnek.

Tetra ruházat.

Férfi ing, — Férfi alsó nadrág, Fűdő köpenyek és lepedők.

Gyermek ujjas, nadrág és polca. Ajánlható kitűnő minőségek.

Donogán és Somossy

cégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Nagy raktár mindenféle használati és díszmű árukból.

Vendéglők, szállodák
és nyári mulatóhelyek figyelmébe.

Legmeglehetőbb és izléeses kitűnő minőségű
üveg és porcelláneműek

valamint **alpakka, alpakka ezüst, zinnacél vagy acél evőeszközök, lámpák, keril gyertyatartók stb.**

Lám Sándornál
Debreczen, Piacz-utca 5. kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Mégis csak

a Hungaria sóborszesz

a legjobb, kapható mindenütt, megrendelhető
ZSÁTKÓ JENŐ

fűszer kereskedőnél

Batthyány-utca 22. sz. — Telefon 863.

Az Alföldi Takarékpénztár igazgatósága

közhírré teszi, hogy hivatalos helyiségeit hétfőtől

azaz 1911. augusztus hó 28-ától kezdve

ujjonnan épült Piacz-utczai saját palotájába helyezte át.

Az igazgatóság gondoskodott arról, hogy az intézet házában a takarékpénztár ügyfelei, ügyeiket a legkényelmesebb hozzájutással bonyolítassák le, miért is az összes hivatalos helyiségek az épület Piacz-utczai főbejáróján át földszinten nyertek elhelyezést.

Műhely áthelyezés.

Van szerencsém tisztelt megrendelőimet értesíteni, hogy **lakatos műhelyemet** Szalkai-u. 4. szám alól Miklós-utca 18. szám alá helyeztem át. Tisztelettel

NAGY LAJOS lakatos mester

Börbe adandó

egészben, vagy kisebb helyiségekre osztva

a **Bankeyesület részvénytársaság**

Piacz utca 72. sz. alatti

jelenlegi üzlethelyisége,

Értekezhetni

a bank helyiségében

a hivatalos órák alatt.

Szurkós fenyőrudak

csakis waggonrakományként, jutányos áron kaphatók minden méretben

KEGYES LAJOS gazdasága

Kozma, Zemplén-megye.

Megnyilt! Megnyilt!

Szabó Miklós

kész férfi-, fiu- és gyermekruha nagy-
áruháza

DEBRECZEN, Piacz-utca 61. szám.

(Fischer-palotában, Szt.-Anna-utczával szemben.)

Külön termek mérték utáni rendelésekre.

Telefon sz. 49. Telefon sz. 49.

SZÁNTÓ LÁSZLÓ
DEBRECZEN

a Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsmegyei képviselője.

Ajánlja: a Salgótarján, Petroszény, Pálfaiva és Farkasvölgyi bányák darabos, kocská, durva, akna és aprószón termékeit cséplési, szobátüzelési és ipari célokra

4-5 szobás

kényelmes lakást

keresek.

Czim **Budaházy**, Arany János-u. 39. emelet.

42,975—1911. V.

Hirdetmény.

Mindazok a személyek, kik az 1911. évi szeptember hó 1-ső napján a szabad forgalomba már átment, vagyis az 1899. évi XX. t.-cz. szerinti szeszadóval és az 1899. évi XXIV. t.-cz. szerinti szeszadópótlékkal is már megadóztatott olyan égetett szesz folyadékok készletével bírnak, mely összesen 10, illetőleg 5 liternél több alkoholt tartalmaz, az 1911. évi XIV. t.-cz. 8. §-ának második bekezdése értelmében kötelesek legkésőbb az 1911. évi szeptember hó 3-ik napjáig a folyadék mennyiségét és annak alkoholtartalmát, valamint azon községet és helyiséget, melyben az a folyadék tartatik, az illető készletek tartási helyére nézve illetékes pénzügyőri szakasznál írásban két példányban bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy ezek a készletek saját vagy idegen helyiségekben vannak-e elhelyezve.

Ha az égetett szesz folyadékok összes készlete az 1899. évi XXV. t.-czikk szerinti elárúsításra vagy kimérésre jogosultsággal bíró személyek birtokában 10 liter, más háztartásokban pedig a családfő birtokában 5 liter tiszta alkoholt meg nem halad, azt nem kell bejelenteni. Minden más esetben a szabadforgalomba már átment összes készlet, ide értve a pótdadó alá nem eső 10, illetve 5 liternyi mennyiséget is, bejelentendő.

A kis tartályokban levő illatszerek, ha súlyok 1 kilogrammnál nem tesz többet, nem esnek a bejelentés kötelezettsége alá.

A bejelentések az előírt minta szerint szerkesztendőek. A bejelentéshez szükséges űrlapok az előállítási költségek megtérítése mellett minden pénzügyőri szakasznál és Budapesten a fogyasztási adóhivataloknál is kaphatók.

A készletek bejelentése és a készletek után esedékes pótdadónak befizetése a birtokosnak képezi köteleességét.

Az egy ugyanazon fél birtokában ugyanabban a községben (városban), habár különböző helyiségekben levő folyadékok egy bejelentésbe foglalhatók, de az ugyanazon fél birtokában különböző községekben (városokban) levő égetett szesz folyadékokról községenként külön-külön bejelentések teendőek.

Zárt palaczkokban levő égetett szesz folyadékoknál, továbbá likőröknél, vagyis olyan égetett szesz folyadékoknál, melyeknél a cukortartalom egy hektoliter folyadékban legalább 10 kilogrammot tesz, valamint édesített pálinkáknál, vagyis olyan égetett szesz folyadékoknál, melyeknél a cukortartalom egy hektoliter folyadékban egy kilogrammot meghalad, de 10 kilogrammnál csekélyebb, az alkoholtartalmat nem kell bejelenteni. A pótdadó alá eső bárminő esszenciáknál, illatszereknél, kozmetikus cikkeknek, gyógyszereknek és gyógyászati kézitményeknek, azok alkoholtartalmának bejelentése szintén mellőzhető.

Midőn a bejelentés kötelezettsége alá eső égetett szesz folyadékok az 1911. évi szeptember hó három első napján szállítás alatt állanak, a nélkül, hogy már bejelentve és pótdadóval megadóztatva lennének, a bejelentés megtétele és a pótdadó befizetése az áru átvevőjének képezi köteleességét, ki a bejelentést a szesz megérkezésétől számítva legkésőbb 48 óra alatt megtenni köteles.

Ha az 1911. évi szeptember hó 1-én meglevő égetett szesz folyadékok készletének a fentiek szerinti bejelentése, illetőleg az 1911. évi szeptember hó három első napján szállítás alatt volt égetett szesz folyadék a szesz megérkezésétől számított 48 óra alatti bejelentése elmulasztatik, vagy ha a bejelentett alkohommennyiség 10 százalékkal csekélyebb annál a mennyiségnél, mely a hivatalos felvételnél megállapított: az 1908. évi XXVIII. t.-cz. 121. §-a értelmében az így megrövidített, vagy a megrövidítés veszélyének kitett pótdadó 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetés alkalmaztatik.

A bejelentésben foglalt másnemű valótlanságok, melyek nem az alkohol mennyiségére vonatkoznak, 10 K-tól 200 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel fenytetnek.

Azok az alkohommennyiségek, melyek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Hercegovina területéről az 1894. évi XV. t.-czikk, illetőleg az ezt módosító 1899. vi XV II. t.-cz. szerinti szabályszerű eljárás mellett még az 1911. évi szeptember hó 1-ső napját megelőző időben utaltattak át a magyar szent korona országainak területére, ide azonban csak folyó évi szeptember hó 1-ső napján vagy azután érkeznek be, a most hivatkozott törvényekben körülírt eljárás kivül további bejelentési kötelezettség alá nem esnek.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Debreczen, 1911. augusztus hó.

Nagy József,

kir. pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató-helyettes.